

**KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
ATIK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ**

Kodu: DAY.PR.01 Yayın Tarihi: 02.01.2019 Revizyon Tarihi: Revizyon No: Sayfa No/Sayfa sayısı:1/3

- 1. AMAÇ:** Atıkların uygun biçimde ayrıştırılarak toplanması, taşınması, geçici depolanması ve ilgili birimlere tesliminin sağlanmasıdır.
- 2. KAPSAM:** Fakültenin tüm birimlerini kapsar.
- 3. SORUMLULAR:** Fakülte yönetimi, Klinik personeli, Destek hizmetler, Temizlik personeli
- 4. ATIK TÜRLERİ**
  - **Evsel Nitelikli Atıklar:** Evsel nitelikli atıkların kaynağında ayrı olarak toplanması ve biriktirilmesi amacıyla evsel nitelikli atıklar tıbbi atıklardan, tehlikeli atıklardan, ambalaj ve kâğıt atıklardan ayrı olarak siyah renkli torbalarda toplanır. Toplanan bu atıklar bu iş için özel olarak ayrılmış taşıma araçları ile evsel atık geçici depolama bölümüne götürülür.
  - **Geri Dönüşümlü Atıklar:** Kâğıt, karton, plastik, cam ve metal atıklar, kontamine olmamaları şartıyla diğer atıklardan ayrı olarak mavi renkli plastik torbalara toplanır. Toplanan geri dönüşümlü atıklar hastane bahçesinde geçici depolama alanında biriktirilir.
  - **Tıbbi Atıklar (Kesici Delici Atıklar Dahil):** Tıbbi atıkların olduğu yere en yakın noktalarda diğer atıklardan ayrı olarak toplanır. Tıbbi atıkların toplanmasında; yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı; orijinal orta yoğunluklu polietilen ham maddeden sızdırmaz, çift taban dikişli ve körüksüz olarak üretilen, çift kat kalınlığı 100 mikron olan, en az 10 kg kaldırma kapasiteli, her iki yüzeyinde “ Uluslararası Biyotehlike” amblemi ile “DİKKAT TIBBİ ATIK” ibaresi taşıyan kırmızı renkli torbalar kullanılır. Torbalar en fazla $\frac{3}{4}$ oranında doldurulup, ağzı sıkıca kapatılır. Kesici ve delici özelliği olan atıklar diğer tıbbi atıklardan ayrı olarak delinmeye, yırtılmaya, kırılmaya ve patlamaya dayanıklı, su geçirmez ve sızdırmaz, açılması ve karıştırılması mümkün olmayan, üzerinde “Uluslararası Biyotehlike” amblemi ile “DİKKAT! KESİCİ ve DELİCİ TIBBİ ATIK” ibaresi taşıyan plastik konteynerler içinde toplanır. Bu biriktirme kapları, en fazla $\frac{3}{4}$ oranında dolduktan sonra, ağızları kapatılıp ve kırmızı plastik torbalara konular, kesinlikle sıkıştırılmaz, açılmaz ve boşaltılmaz. Bu atıkları toplayan personel işlem sırasında turuncu renkli özel elbiseler giyer. Taşıma aracı olarak üzerinde “Uluslar Arası Biyotehlike” amblemi ve “Dikkat Tıbbi Atık” ibaresi olan tekerlekli özel taşıma araçları kullanılır.
  - **Tehlikeli Atıklar:** Kimyasal atıklar, toksik, korozif (pH<2 ve pH>12), yanıcı ve reaktif (su ile reaksiyon verebilen şoklara has) özelliklerinden en az birine sahip olmaları durumunda tehlikeli atık olarak kabul edilirler. Bu özelliklerden hiç birine sahip olmayan kimyasal atıkların katı olanları evsel atıklarla birlikte sıvı olanlar ise kanalizasyon sistemine verilirler. Polikliniklerde oluşan amalgam atıkları içi su dolu kavanozlarda biriktirilir, biriktirilen atıklar lisanslı firmalar tarafından alınır.
- 5. ATIKLARIN TÜRLERİNE GÖRE AYRIŞTIRILMASI VE MİNİMİZASYONU**
  - **Kaynakta Azaltma:** Daha az atık veya tehlikeli atık oluşmasını sağlayacak metotların kullanılmasının sağlanmasıdır.
  - **Geri dönüştürülebilir ürünler:** Kullanılan ürünlerin kaynakta veya dışarıda geri dönüştürülebilir olmasının sağlanmasıdır.
  - **Yeterli bir yönetim ve kontrol uygulanması:** İlaçların ve kimyasalların satın alımının ve kullanımının kontrollü olmasının sağlanmasıdır.
  - **Atıkların ayrıştırılması:** Tehlikeli atık miktarlarının azaltılması için mümkün olduğunca evsel atıkların tıbbi atıklardan ayrı olarak toplanmasının sağlanmasıdır.

**KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
ATIK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ**

Kodu: DAY.PR.01   **Yayın Tarihi: 02.01.2019**   **Revizyon Tarihi:**   **Revizyon No:**   **Sayfa No/Sayfa sayısı: 2/3**

- Evsel atıkların oluşumunun azaltılması amacıyla ilgili olarak atığı kaynağında en aza indirecek geri dönüşüm (cam atıklar, kağıt atıklar vb.) sistemi uygulanmaktadır.
- Geri dönüşümlü atıklarının oluşumunun ve miktarının azaltılması amacıyla kaynakta geri dönüşüm atıkları ayrı bir şekilde mavi poşet torbalarda toplanır.
- İğne uçları için ayrı kutular bulundurulur. Tek kullanımlık tıbbi ürünlerin ambalajları geri dönüşüm için ayrı olarak toplanır. Hangi atıkların tıbbi atık hangi ürünlerin evsel atık ya da geri dönüştürülebilir olduğu konusunda bilgilendirme afişleri asılmıştır.

6. FAALİYET AKIŞI

- Atık toplamada görevli personel göreve başlamadan önce eğitilir. Yılda iki kez hizmet içi eğitim verilir.
- Personel hepatit B ve tetanoz aşısı ile aşılanır. Kesici-delici alet yaralanmaları durumunda Fakülte Enfeksiyon Kontrol Hemşiresine müracaat eder.
- Tıbbi atıklar maske, eldiven, gözlük takmış, turuncu renkli özel giysili personel tarafından toplanır, taşınır. Söz konusu özel kıyafet sadece atıkların toplanması ve taşınması sırasında kullanılır.
- Tıbbi atıklar için, tıbbi atık etiketi ile belirlenmiş ayrı çöp kovaları bütün klinikler ve gerekli olan her alana yerleştirilir.
- Tıbbi atık kovalarından toplanan tıbbi atıklar ağız sıkıca bağlanmış tıbbi atık poşetlerine sıkıştırılmadan, evsel ve ambalaj atıklar ile karıştırılmadan aktarılır.
- Poşetlenen tıbbi atıklar tıbbi atık taşıma araçlarına yüklenir.
- Tıbbi atıkları toplayan personel, tıbbi atıkları toplamak, depolamak, kuruma gelen çöp kamyonuna teslim etmekle ve tıbbi atık deposunu temizlemekle sorumludur.
- Tıbbi atık deposunun ağızı daima kapalı ve kilitli tutulur.
- Tıbbi atıklar, her gün öğle ve akşam mesai bitiminde ünitler tamamen boşaldıktan sonra toplanır. Yüklenmiş atık taşıma aracı, insan trafiğinin yoğun olmadığı, belirlenmiş güzergâh izleyerek geçici depo alanına ulaştırılır.
- Taşıma sırasında poşetlerden delinen yırtılan olursa, atıklar dökülürse derhal atıklar güvenli bir şekilde toplanır ve araç dezenfekte edilir. Tıbbi atık torbası patlar ve sıvı birikintisi yerlere akar ise önce talaş dökülerek sıvıyı emmesi sağlanır daha sonra talaş toplanıp kırmızı torbalara alınır ve 1/10'luk oranında sulandırılmış çamaşır suyu ile zeminin temizliği sağlanır.
- Geçici depo alanları tıbbi atık ve evsel atık olmak üzere iki bölümden oluşur, depo alanına depo görevlilerinden başka kimse giremez, depo kapısı sürekli kilitli tutulur.
- Geçici depo alanında çalışan personel çalışma süresince turuncu renkli özel elbise, gözlük, maske, eldiven ve çizme giyer, bu kıyafeti çalışma alan dışında kullanmamalıdır.
- Evsel atıklar Kırıkkale Belediyesi işbirliği ile uzaklaştırılır, belediye evsel atıkları almak için günde 1 ya da 2 kez Fakülteye gelir.
- Tıbbi atıklar Kırıkkale belediyesi işbirliği ile uzaklaştırılır. Kırıkkale belediyesinin tıbbi atık aracı atıkları almak için haftada 1 kez Fakülteye gelir, tutanak ile geçici depo alanında belediye yetkililerine teslim edilir.

**KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
ATIK YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ**

Kodu: DAY.PR.01   Yayın Tarihi: 02.01.2019   Revizyon Tarihi: Revizyon No: Sayfa No/Sayfa sayısı:3/3

7. KAZA ANINDA ALINACAK ÖNLEMLER VE YAPILACAK İŞLEMLER

- Tıbbi atıkların toplanması, taşınması ve geçici depolanması sırasında oluşacak yaralanma anında gerekli tedbirler alındıktan sonra (yaralanan bölge su ve sabunla yıkanır) İstenmeyen Olay Bildirim Formu doldurulup enfeksiyon hemşiresine ve Enfeksiyon Kontrol Komitesine bildirilir.
- Mesai saatleri içinde ise görevli derhal enfeksiyon hastalıkları polikliniğine, mesai saatleri dışında ise en yakın hastanenin acil servisine götürülür.
- Yaralanan personel enfeksiyon hemşiresi tarafından kontrol ve takip altına alınır. Doldurulan formların enfeksiyon hemşiresi tarafından üç aylık analizleri yapılır ve kalite birimine raporlanır. Bu formlar Enfeksiyon hemşiresi, Kalite Yönetim Direktörü ve Dekan tarafından değerlendirilerek onaylanır.
- Tıbbi atık toplamakla görevli personeller atığın dökülmesini önlemekle ilgili gerekli tedbirleri alırlar. Eğer çöp kovasına, taşıma aracına ve depolama alanına kazayla sıvı tıbbi atık dökülür ise sıvı atık odun talaşı yardımıyla yoğunlaştırılıp, tıbbi atık poşetine konulur. Yüzey hemen çamaşır suyu ile dezenfekte edilir. Oluşabilecek diğer kazalarda da personel en yakın hastanenin poliklinik veya acil servisine götürülür.

Hazırlayan:
Enfeksiyon Kontrol Hemşiresi

Kontrol eden:
Kalite Direktörü

Onaylayan:
Dekan